

MINIMUM VEREISTEN HERSTELGERICHT WERKEN

1. MINIMUM VEREISTEN ALS VOORWAARDEN VOOR DE ORGANISATIE VAN HERSTELONDERSTEUNING (OBV ROPI-R)

Focus op herstel en ervaringsdeskundigheid

Met deze dimensie wordt nagegaan in hoeverre het team aandacht heeft voor herstel en ervaringsdeskundigheid. In de eerste plaats gaat het om de ontwikkeling van een gemeenschappelijke visie op herstel. Verder dienen de zorg en begeleiding erop gericht te zijn cliënten te ondersteunen bij hun persoonlijke herstelproces.

- Er is een organisatiebrede herstelvisie die door het team wordt uitgedragen in de dagelijkse zorg en bejegening [Cfr. CHIME raamkader](#).
- Het team maakt gebruik van de kennis en deskundigheid van cliënten en/of ervaringsdeskundigen.
- Cliënten worden in de gelegenheid gesteld om herstelactiviteiten zoals herstelwerkgroepen of -cursussen te volgen, bijvoorbeeld: Herstelacademie, lotgenotengroepen of andere activiteiten.
- Er wordt ingezet op deskundigheidsbevordering voor medewerkers.
Dit kan bv. door het volgen van de Basisvorming Herstel ism Thomas More.

Sociale en maatschappelijke participatie

Deze dimensie meet de mate waarin de cliënt ondersteund wordt bij het onderhouden of aangaan van sociale contacten, in hoeverre de omgeving betrokken wordt bij de behandeling/begeleiding en hoe de cliënt begeleid wordt bij maatschappelijke re-integratie. Verder dient stigmatisering actief bestreden te worden, omdat negatieve beeldvorming de sociale participatie van mensen met ernstige psychische aandoeningen sterk kan belemmeren (Plooy & Boon, 2008).

- Het team ondersteunt cliënten bij het behouden en desgewenst uitbreiden van hun persoonlijk netwerk en spant zich in om naastbetrokkenen te zien en te bejegenen, te informeren, te ondersteunen, actief te betrekken bij het zorgtraject en de organisatie van de zorg, mits de cliënt dat wil. [Cfr. Visietekst familieparticipatie Netwerk GGZ Kempen](#).
- Het team ondersteunt cliënten '[kwartiermakersgewijs](#)' om de door hen gewenste plek in de samenleving te (her)vinden.
- Het team spant zich actief in om stigmatisering tegen te gaan, zowel binnen als buiten de organisatie.

Zorg gebaseerd op mogelijkheden

Met deze dimensie wordt nagegaan of de begeleiders aandacht hebben voor de wensen en kwaliteiten van hun cliënten. De begeleidingsdoelen zouden gericht moeten zijn op het benutten en versterken van de mogelijkheden van cliënten en gerelateerd moeten zijn aan betekenisvolle rollen in het leven. Het is van belang dat er een breed aanbod is dat aansluit op de behoeftes van cliënten en dat de diensten toegankelijk en laagdrempelig zijn. Daarnaast zou er in de behandeling/begeleiding sprake moeten zijn van een aanzienlijke variatie, gebaseerd op de individuele behoeftes van de cliënt.

Netwerk GGZ
Kempen

- Systematisch worden zorgbehoeftes, krachten en wensen van cliënten in kaart gebracht, zodat de hulpverlening daarbij kan aansluiten.
- De doelen geformuleerd in het behandel- of begeleidingsplan (herstel- of rehabilitatieplan) zijn gebaseerd op de krachten (mogelijkheden, kwaliteiten, betekenisvolle rollen) van de cliënt en gericht op het benutten en versterken daarvan.
- De zorg laat aanzienlijke variatie zien t.a.v. cliënten, gebaseerd op de individuele behoeften van de cliënt.

Regie en zeggenschap

Deze dimensie meet of cliënten voldoende medezeggenschap hebben over het eigen behandel- en begeleidingsplan. En of de hulpverlening de regie en autonomie van cliënten voldoende stimuleert of ondersteunt indien nodig.

- Het team heeft een actief beleid om cliënten mee te laten denken in ontwikkelingen.
- Het team garandeert een optimale betrokkenheid en inbreng van cliënten bij het opstellen en evalueren van het individuele behandel- en begeleidingsplan; en ondersteunt de cliënt bij het maken van keuzes hierin, bij voorkeur volgens het overlegmodel.
- Hulpverleners stellen cliënten in staat om de regie over hun leven in handen te houden of te hernemen.
- Het team werkt in de regel met crisis- en of signaleringsplannen die zoveel mogelijk in dialoog wordt uitgewerkt. Het werken met een signaleringsplan dient multidisciplinair gedragen te worden [cfr. Visietekst signaleringsplannen Netwerk GGZ Kempen](#).

2. MINIMUM VEREISTEN BASISHOUDING PROFESSIONAL

Naast de organisatie van HOZ is ook de persoonlijke dimensie, **de basishouding van de professional** of de herstelondersteuner, van wezenlijk belang om persoonlijk en maatschappelijk herstel mogelijk te maken. Het accent ligt hier op de attitude van de hulpverlener én het contact tussen cliënt en hulpverlener.

Dröes en Plooy (2010) noemen de volgende kenmerken van een herstelondersteuner (gebaseerd op Boevink e.a., 2009):

- De hulpverlener heeft een attitude van hoop en optimisme;
- is present (aandachtig aanwezig);
- maakt ruimte voor, ondersteunt het maken van en sluit aan bij het eigen verhaal van de cliënt;
- erkent, benut en stimuleert de ontwikkeling van ervaringskennis van de cliënt;
- erkent, benut en stimuleert de ondersteuning van de cliënt door belangrijke anderen;
- is gericht op het verlichten van lijden en het vergroten van eigen regie/autonomie;
- herkent en stimuleert het benutten van eigen kracht van de cliënt (empowerment) zowel individueel als collectief.

Er is wederzijdse erkenning voor ieders expertise en eigen zeggenschap vanuit een tochtgenootschap tussen hulpverlener en cliënt, waarbij de hulpverlener erkent zelf iets te kunnen leren van cliënten en te kunnen groeien (zie Hendriksen-Favier e.a., 2010).

De hierboven genoemde kenmerken zijn een beknopte weergave van de basishouding waar we naar streven. Als voorbeeld van een uitgebreidere omschrijving verwijzen we graag naar [het competentieprofiel van de herstelondersteunende begeleider](#), ontwikkeld binnen functie 5.

3. BRONNEN

- <https://assets.trimbos.nl/docs/ob5b983d-146f-4349-b246-d8e0ecde51bc.pdf>
<https://www.trimbos.nl/docs/dl014-recovery-oriented-practices-index-ropi.pdf>
Hendriksen-Favier, A., S. van Rooijen & A.-M. Rijkaart (2010) *Handreiking ROPI. Recovery Oriented Practices Index. Index voor een herstelgerichte ggz*, Project Herstel & Burgerschap, Utrecht: Trimbos-Instituut.
- <https://assets.trimbos.nl/docs/f91b5f57-a921-4ef3-90f5-8ce6174e6461.pdf>,
Addendum ROPI-R, van Bakel, M.; Boertien, D., Kole, M., van der Ploeg, G., Griffioen, J. (2015) *Werkplaats Herstelondersteuning* (2015). Pdf. Utrecht
- <https://assets.trimbos.nl/docs/3bc38e33-b8ca-4bbc-ab90-413ccf3dbd60.pdf>
Hendriksen-Favier, A.I., Nijmens, K. , van Rooijen, S. (2012). *Handreiking voor de implementatie van herstelondersteunende zorg in de GGZ*. Utrecht: Trimbos-instituut.
- <https://www.ggzstandaarden.nl/generieke-modules/herstelondersteuning/introductie>
https://www.ggzstandaarden.nl/uploads/pdf/project/project_ea6c7def-74ed-473f-a975-9385d4fe6291_herstelondersteuning_authorized-at_14-11-2017.pdf
GGZ standaarden. Generieke module (2017) pdf.